

Afet Eşyası Muafiyeti

Soru: Doğal afetler nedeniyle / kriz hallerinde yurt dışından yapılacak bağışlara uygulanacak usul ve esaslar nerede düzenlenmiştir?

Cevap: 4458 sayılı Gümrük Kanununun gümrük vergilerinden muafiyet ve istisnaları düzenleyen 167 nci maddesinin 12 nci fıkrasının (b) bendinde tabii afetler, tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar ile büyük nüfus hareketleri gibi kriz hallerinden zarar görenlere gönderilen eşya yer almaktadır.

Ayrıca 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 105 inci maddesi ile 1 Seri Nolu Gümrük Muafiyeti Tebliği'nin 33 ila 35 inci maddelerinde bu muafiyete ilişkin detaylar düzenlenmiştir

Soru: Kimler bu muafiyetten yararlanabilir?

Cevap: Kriz hallerinde zarar görenlere gönderilecek eşya ancak, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan vakıflar tarafından ithal edilebilir. Ayrıca, bu kapsamdaki eşya, yurt dışında bulunan gerçek ve tüzel kişiler ile resmi kuruluşlar tarafından hibe olarak da gönderilebilmektedir.

Soru: Eşyaya ilişkin şartlar nelerdir?

Cevap: Bu kapsamdaki eşya ancak,

- Yukarıda belirtilen kurumlar tarafından kriz hallerinde zarar gören kişilere ücretsiz olarak dağıtılmak amacıyla gönderilen eşya,
- Söz konusu kurumların mülkiyetinde kalmak kaydıyla kriz hallerinden zarar görenlerin ücretsiz olarak kullanımına sunulacak eşya,
- Yardım kuruluşları tarafından kriz hali süresince kendi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla serbest dolaşıma sokulan eşya,

olması halinde gümrük vergilerinden muaf olarak ithal edilebilir.

Kriz hallerinden zarar gören bölgelerin yeniden inşasına yönelik madde ve malzemeler muafiyet kapsamı dışındadır.

Soru: Gerçekleştirilmesi gereken gümrük işlemleri nelerdir?

Cevap: Kriz hali nedeniyle yurt dışından gelen eşyaya ilişkin gümrük işlemleri aşağıdaki şekilde yapılır:

- Kriz halinden etkilenen bölgeye yurt dışından insani amaçla gönderilen temel ihtiyaç maddeleri için gümrük mevzuatının öngördüğü şekilde konşimento veya taşıma belgesi ibrazı aranmakta, temel ihtiyaç maddesini kabul eden kuruluş tarafından düzenlenecek olan taahhütname (Ek:1)'deki eşya listesi alınarak, buna göre gümrük işlemleri tamamlanmaktadır.
- Temel ihtiyaç maddeleri haricindeki eşyanın gümrük işlemleri, hibeye ilişkin belgelerin tamamının ibraz edilmiş olması halinde, eşyanın geldiği gümrük idaresince öncelikle yapılır. Ancak, eksik belge bulunması ve eşyanın hemen tesliminde zorunluluk bulunması halinde teminat alınmak suretiyle işlemler tamamlanır. Bu durumda bir ay içinde eksik belgelerin ilgili gümrük idaresine ibrazı zorunludur.

Kamu kurum ve kuruluşlarına teslim edilen yardım malzemeleri için teminat aranmaksızın mevcut belgelere istinaden işlemler tamamlanır.

Kriz bölgesine yardım amacıyla serbest dolaşıma sokulacak gıda maddeleri ile ilaç, ilk yardım malzemesi vb. sağlık malzemelerine ilişkin, gönderildiği ülkeden alınan insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığı yönünden güvenli olduğunu gösteren belgenin gümrük idaresine sunulması gerekmektedir.

Soru: Eşyanın devri veya satışına ilişkin kural ve kısıtlamalar nelerdir?

Cevap: Gümrük vergilerinden muaf olarak serbest dolaşıma sokulan her türlü eşyanın, gümrük idaresinden izin alınmaksızın muafiyetten faydalanamayan kişi, kurum ve kuruluşlara belli bir para karşılığı veya karşılıksız olarak ödünç verilemeyeceği, teminat olarak gösterilemeyeceği, kiralanamayacağı, devredilemeyeceği, satılamayacağı veya muafiyet amacı dışında kullanılamayacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu eşyanın muafiyet amacına uygun kullanılmak ve gümrük idaresinden izin alınmak kaydıyla muafiyet hakkına sahip başka bir kişi, kurum veya kuruluşa ödünç verilmesinde, kiralanmasında, devredilmesinde veya satılmasında gümrük vergileri aranmamaktadır.

Muaf serbest dolaşıma sokulan eşyayı muafiyet koşullarını kaybeden veya başka amaçlarla kullanmayı talep eden kişi, kurum ve kuruluşların gümrük idaresine bildirimde bulunması zorunludur.

Gümrük vergilerinden muaf olarak serbest dolaşıma sokulan ambulans ve diğer kurtarma araçlarının, beyannamenin tescil tarihinden itibaren beş yıl geçmedikçe muafiyetten faydalanmayan kurum ve kuruluşlara gümrük vergileri tahsil edilmeden satışı, hibesi ve devri yapılamaz. On yıl sonrasında, söz konusu araçların satışı veya devrinde gümrük vergileri aranmamaktadır.

Gümrük idaresinden izin alınmaksızın muafiyetten faydalanamayan kişi, kurum ve kuruluşlara bedelli veya bedelsiz olarak ödünç verilen, teminat olarak gösterilen, kiralanana, devredilen, satılan veya muafiyet amacı dışında kullanılan eşyanın gümrük vergileri Gümrük Kanununun 181 ila 194 üncü maddelerindeki esaslara göre tahsil olunur ve gerekmesi halinde 5607 sayılı Kaçakçılık Kanunu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve varsa diğer kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

EK-1: EŞYA LİSTESİ

VASITA İLE İLGİLİ BİLGİLER	GELEN YÜK İLE İLGİLİ BİLGİLER		
Kamyon ise Ülkesi, Plakası; Gemi ise Adı ve Acentesi; Uçak ise Sefer Sayısı	EŞYANIN		
	Cins ve nevi	Adedi	Ağırlığı

Kaynak : gtb .gov.tr